

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Pedagogiile și școalele noastre.

Consistorul mitropolitan, ca organ suprem administrativ al bisericii greco-orientale române, s'a ocupat în ședințele plenare, ținute în 3 și 4 Septembrie, sub presidenția Excelenței Sale, Înalt-preasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit *Vasilie Mangra*, cu cunoscuta ordinațiune a contelui *Apponyi Albert*, ministru de culte și instrucțiune publică, dată în chestia institutelor pedagogice române.

Concluzul adus în unanimitate formează dovada, că autoritatea supremă bisericească se năzuiește cu sinceritate, ca să creeze baza comună, pe care cooperarea armonică cu puterea executivă de stat devine posibilă, fără știrbirea și vătămarea drepturilor autonome ale bisericii.

Spre atingerea acestui scop, consistorul înaintează reprezentațiune către guvern, în care declară, că nu numai nu se opune, ci dorește chiar, ca suprema supraveghiere și controlă de stat asupra institutelor pedagogice să se exerciteze cu cea mai mare stricteță, pentru că aceasta va confirma numai năzuința autorităților bisericești, ca în institutele acestea să fie educați elevi cu convingeri adânc patriotice.

În conștiința responsabilității sale nu poate consimți însă cu planul, ca în institutele acestea, o parte din profesorii instructori să-i numească ministrul, pentru că aceasta ar însemna o astfel de vătămare a drepturilor autonome ale bisericii, care ar produce cea mai adâncă amărăciune, atât la mulțimea care luptă cu vitejie pe câmpul de război, cât și la partea care aici acasă își împlinește datorințele patriotice, a credincioșilor bisericii greco-orientale române din patrie.

De aceea, cu cea mai deplină hotărâre roagă guvernul, ca să abstea dela acest plan de dispoziție excepțională și nejustificată, proiectată față de institutele pedagogice confesionale greco-orientale române, dându-și învoirea, ca institutele pedagogice să fie deschise cu grăbire.

Consistorul a rugat corpul episcopesc, ca reprezentațiunea să o înainteze în persoană guvernului și să facă tot posibilul, pentru ca să convingă guvernul, că proiectele dispoziții excepționale sunt de prisos.

Consistorul a îndrumat arhiepiscopul, ca în toate cazurile, unde guvernul a detras ajutorul de stat dela școalele dela graniță, să se folosească de recurs și să ceară, ca subversarea motivului de retragere să fie stabilită pe calea cercetării reglementare oficiale. Li

face totodată de datorință să stăruie, ca credincioșii să susțină școala confesională în toate locurile, unde motive legale nu o exclud aceasta, fie și cu jertfele cele mai mari materiale.

Sufragiul universal și noi.

I.

Din învălmășala sângeroasă, ce stăpânește azi întregul rotogol al pământului, printre multe lacrimi și suferințe, pare că vrea să nască și fiul de mult așteptat: *dreptul popoarelor*. Și dacă este ceva, ce s'ar putea pune în balans cu enormele dezastre suferite din partea ambelor părți beligerante, singurul rezultat: *ridicarea tuturor popoarelor la nivelul demnității și al libertății*, ar mai fi o oarecare recompensă pentru multele suferințe ce omenirea le îndură. Dară pe lângă toate că aceasta țință o are *afirmativ* fiecare partid, — durată războiului, fără vre-o șansă de grabnică finalizare, denotă, că în dosul acestui principiu ideal zac multe alte tendințe, cari nu au nimic de-a face cu mersul normal al evenimentelor istorice, croit de veacuri. Lozincă însă e dată și ca să nu o mai poată sufoca nimeni, înseși popoarele vin, ca cu puterea lor gigantică să tragă dungă peste încurcatele socoteli ale guvernelor îndujmănite, și unde pot (cum era să fie și în Rusia) își eluptă cu forța libertatea, demonstrând cu o amară ironie, că pentru a ferici omenirea nu e trebuință de tunuri și mitraliere, submarine și aeroplan, ci e destul dacă există numai bunăvoința, ca toate nemulțămirea să se aplaneze.

Sgudurile interne ale imperiului rusesc nu au putut rămânea fără ecou nici în monarhia noastră. Dar nu poporul a fost acela care a prins în suflet vibrațiile acestea de redeșteptare, ci gloriosul nostru Monarh. El a fost primul, care a priceput imperativul timpului, în fața căruia a avut și energia a nu să da înapoi. Zilele și nopțile petrecute prin diferitele tranșee; viața comună cu cel mai simplu infanterist, în pericol și neajunsuri, vor fi contribuit mult la înfăptuirea mărețului cuget, că dacă patria și tronul e apărat în preponderanță de indivizi desmoșteniți de drepturile politice, acestor oameni li se poate încredința fără nici un pericol și conducerea țării, în vreme de pace. Și ceea ce în alte locuri de regulă purcedea de jos, la noi și-a avut începutul de sus, dându-se nestrămutatul mandat guvernului, ca să caute a înfăptui cât mai în grabă democratizarea țării.

Eată-ne deci ajunși și noi la eșirea din pădurea cu potece rătăcitoare, de unde se deschide frumosul câmp al recoltelor bogate, cari așteaptă cu dor mâna secerătorilor doritori după pâinea de toate zilele.

Dară cum atât de des în trecut, așa și astăzi, ni se dau ghiolduri, suntem improșcați cu pietri, și ni se dispută ori ce drept și îndreptățire la favoruri, pentru câștigarea cărora și fiii neamului nostru își aduc din abundență tributul de sânge pe altarul patriei.

Ce fierbe azi în jurul nostru nu mai e luptă după perdea, ci o erumpere de dușmănie neîntăleasă pe arena deschisă, la care nu putem răspunde de cât cu un zimbet dureros și compătimitor, văzând că după atâtea năzuințe zădarnice de desnaționalizare, o seamă de oameni a inteligenței de alt neam tot mai au nădejde în izbânda acelor mijloace, cari nici când nu le-au adus vre-un rezultat mulțamitor.

Noi nu înțelegem ce motive determină pe unii conducători ai opiniei publice dela noi, să presupună, că estinderea drepturilor politice și asupra naționalităților ar duce țara cu pași siguri la cumplit dezastru. Acești oameni ori nu cunosc istoria țării lor proprii, ori apoi atât sunt de orbiți de șovinism, încât ori ce rezon cumințe nu vreau să-l înțeleagă.

Oare pot aduce compatrioții noștri, îngrijorați fără motiv, din istoria de peste 1000 de ani a țării un singur caz barem, prin care s'ar demonstra infidelitatea sau tradarea de patrie a elementului român?..

În lupta neegală a agricultorilor români de sub *Gelu* am cedat superiorității războinice a maghiarilor, mulțămindu-ne a putea vieții în neconturbare cu ei împreună, în cultivarea agrilor și în exercitarea religiei strămoșești. Și am trăit în pace, până ce Ludovic cel mare dase poruncă aspră, că numai acei domni mai pot fi cnezii ai triburilor lor, cari primesc religiuena rom. catolică. Din împotrivirea ce nobilii români o manifestară față de porunca regească, s'au născut rezvrătirile lui Bogdan în Maramurăș, care în urmă, văzând că nu e modru și puțință a schimba voința puternicului Neapolitan, plecă cu un număr înăsmănat de Români în căutarea altei moșii, preferind mai bine exilarea de voie, decât să fie silit a primi ce nu consună cu convingerile lui. Ceilalți mulți de la Maramurăș până la Olt și Banat, s'au împăcat cum au putut cu împrejurările; pe unii i-am pierdut, iar alții și-au purtat robotul zilei fără nici o rezvrătire. În viața Ungariei se ivesc nu mult după aceasta grele încercări, luptele între frați, prin cari se sguduie toată rezistența ce ar fi putut-o opune — altcum — contra înaintării Islamului. Pe o vreme oare-care Ioan Corvinul oprește roata vremii cu bravii români ai lui Paul Chinezul și cu insurecții Ardealului, a căror cel mai mare contingent îl dau iobagii români ai văilor și munților carpatini. Și ce curioasă întâmplare a vremii! Tocmai Ardealul, locuit în preponderanță de români, a fost cetățuia, unde și-au aflat adăpost

și nutremânt luptele inflăcărâte pentru independență față de curtea din Viena! Curuții lui Bocskay. Thököly și Rákoczy al II-lea, au lăsat urme legendare de vitejie, și nimeni nu va contesta, că rescuții lor nu au fost în partea cea mai mare naționalitățile din Ardeal, Maramurăș și Ungaria de sus. La focurile de veghe în nopțile de toamnă, doina românului a împrumutat acordurile duioase și pline de o așteptare fără speranță a sunetului «tárogató»-ului. Ba chiar cucerirea Ardealului prin Mihaiu Viteazul nu aduce nici de cum alipirea românilor destul de numeroși la armata sa; din contră, putem afirma cu siguranță, că înfrângerea dela Mirișlău avea s'o mulțamească Mihaiu nu numai tunurilor lui Basta, ci foarte mult gloatelor române, adunate sub steagurile nobililor ardeleni!..

Via Domnului.

— De Dr. Gh. Comșa. —

Însuflețirea, acțiunile militante și în genere orice tensiune spre progres și înaintare, sunt rezultatul unei munci conștiente. Anume am accentuat la început însuflețirea, pentru că nici însuflețire nu poți trezi fără muncă. Oamenii cari pornesc isvorul însuflețirii, pot să fie puțini, și cei însuflețiți prin alții încă pot să fie puțini, însă nu trebuie să uităm, că nici odată unul sau doi oameni însuflețiți nu pot să-vârșă munca milioanei de oameni.

Să punem cazul, că în jurul unuia sau alor doi oameni plini de entuziasm se grupează sute de mii, și tot nu vor putea cei doi sau trei să îndeplinească munca pentru milioane. Nici chiar un proroc nu poate face altceva, decât să deplângă pe neascultători, dacă rămâne singur și mulțimea pentru care e trimis nu-l ascultă.

Oamenii mari, cari conduc destinele omenirii, sunt conștii de adevărul, că numai prin mare încordare a puterilor se poate conduce atât individul, cât și mulțimea. De aceea fiecare direcție nouă, care se ivește, își ia devize diferite, semne caracteristice. Creștinismul e reprezentat prin cruce, mohamedanismul prin semilună etc. Se înființează o societate de lectură: își alege o deviză, bunăoară: «uniți în cuget și 'n simțiri» etc. etc. Dar mai ales în creștinism se află astfel de devize. Doar creștinismul a adus la suprafață adevărata înfrățire, de aceea apoi și suntem frați în Cristos.

Așa s'a putut naște expresiunea tipică: «frați în via Domnului», care în special caracterizează poziția unui preot față de celalalt. De mulțori am auzit folosindu-se expresiunea aceasta.

Pare că așa de mult s'a șters din conștiința noastră originea ei. Ca și când ne-am fi uitat, ce zice Domnul Dumnezeu de fiecare credincios: «Eu te-am sădit viță roditoare, toată adevărată» (Ieremia, 2, 21). Iară la pro-

rocul Isaia se zice: «Vie s'a făcut iubitului meu, ... și am sădit viță aleasă... și am așteptat să facă struguri» (5, 1—5).

Așadar în Testamentul vechiu oamenii sunt numiți cu expresiunea aceasta: «vie». Noi singuri suntem via, așa ne învață Dumnezeu prin proroci, ca Ieremia și Isaia. Pe lângă aceste locuri din Testamentul vechiu am putea cita și mai multe din Testamentul nou, unde împărăția cerurilor se aseamănă cu un loc sădit cu vie, în care noi toată viața trebuie să muncim pentru noi singuri, căci zice Isus: «Faceți roduri vrednice de pocăință» (Matei 3, 8).

Chiar și din acest citat putem observa, că ne vorbește Isus, ca și cum ar zice: voi sunteți via mea, faceți roadă bună! Fiecare credincios deci face parte din via Domnului, dar mai ales preotul, pentru că el este vița cea mai aleasă în acea vie. Dacă Dumnezeu așteaptă, ca fiecare viță să facă struguri, adică dorește, ca fiecare creștin să facă fapte vrednice de pocăință, de bună seamă preotul e acela, dela care se așteaptă mai mult, căci preoția este o instituție de drept divin anume așezată, ca via Domnului, adică fiecare credincios să ajungă a face fapte de mântuire, călăuzit de urmașii apostolilor și episcopilor.

Așa este a se înțelege, că preoții sunt frați, tovarăși, colegi în via Domnului. De aici provine această frumoasă expresiune, care reprezintă și starea cea mai ideală între preoți. Cuvintele acestea deci își au însemnătatea lor, precum dela Cristos ne numim creștini. Când zic, cumcă sunt creștin, trebuie să mă cuget totdeauna la cauzele pentru cari mă chem așa, trebuie să mă gândesc, că eventual nu merit această numire de origine divină. Și tot așa, când zic unui preot, că e colegul meu în via Domnului, am datorința să mă cuget bine și să-mi dau seama, că oare nu m'am făcut rob al convenționalismului celui mai cras?

Oare nu sunt sclavul obicinuirii zicând cătră un preot, că-i sunt frate, tovarăș de luptă în via Domnului? Fiecare preot cu vocațiune își va pune întrebarea aceasta. Numai cei fără vocațiune nu se întreabă în chipul acesta, numai ei nu-și dau bine seama, că expresiunea «via Domnului» e între altele și o determinare a activității unui preot.

Vremurile mari, prin cari trecem sunt apte, de a ne îndrepta cugetul tuturora asupra acestor două cuvinte, spre binele bisericii.

Statul ca formă de viață.

După Rudolf Kjellén, prof. un. în Uppsala (Svedia). (Urmare).

Acest grad inferior de dezvoltare a popoarelor se reoglindează în slăbiciunea recunoașterii de sine, a puterilor proprii. Celce cunoaște tragedia istoriei lumii a văzut, că națiunile nu pot fi considerate de personalități în sensul înalt, că felul lor de acțiune nu a fost determinat peste tot, ori și numai în preponderanță, de rațiune. Ele sunt organisme primitive, în sens biologic. Partea lor cea solidă o formează interesele, prejudețiile și boldurile: boldul conservării proprii și al creșterii (înmulțirii), voința de a trăi și voința de a ajunge la putere. Cumcă mai există la ele și înclinări spre altruism, nu poate să fie negat nici decum; ba acestea sunt câte odată foarte puternice, dar se manifestă de regulă numai acolo, unde nu ajung în conflict vădit cu cele egoiste. Afirmarea de sine e lucrul principal la noțiunea unei națiuni sănatoase. Națiunile ca atari sunt deci, la dreptul vorbind, ființe curat naturale, cari în istorie nu voesc adevărul obiectiv și nu voesc dreptul, ci se voesc pe ele și aceea ce e al lor.

Recunoașterea aceasta se va arăta în lumină și mai bună și va fi confirmată, dacă vom continua scrutărilor acum pe cale genetică și vom căuta să aflăm, cum s'au născut națiunile. Făcând aceasta, nu trebuie să ne oprim prea mult la marele semn de întrebare, pe care l'a pus *Bagehot* îndărătul raselor, și nici la simpla sa avizare, față de antecesorii săi, la boldul de imitare al seminției. Ne adresăm direct istoriei lumii, pentru că sub ochii ei a decurs de multeori întreaga procedură.

De fapt o vedem de prezent într'un anumit loc, și anume, în măsura cea mai mare. Statele Unite (din America) ne prezintă arena nașterii unei națiuni nouă. Drama încă nu e înaintată atât de mult, ca materiile deosebite, cari pe urma celei mai mari emigrări de popoare de pe pământ au fost aruncate pe pământul odinoră anglosaxon, să nu poată fi deosebite între olaltă. Vedem cum elementele cele nouă prosperează acolo

(peste ocean), se înmulțesc și împopulează pământul, pe când semința genuină (în statele din Anglia cea nouă) stagnează, în urma nativității slăbite.

Dar le vedem totodată cum se contopesc în forma de cultură de acolo, cu încetul, nu însă fără a contribui în același timp la schimbarea culturii de acolo. Astfel se perd pe rând în masa cea mare, care primește prin aceasta un colorit nou, și în cursul vremilor, luând emigrarea dimensiuni normale, așa, că elementele au intrat în raporturi mai solide: se prezintă ca o nouă materie de popor, ca o națiune. Intocmai ca mineralele din un singur stean de peatră, s'au contopit și ele într'o unitate, iar unitatea aceasta e unică în felul ei și nu seamănă cu nici una din celelalte.

Aceasta e o procedură destul de evidentă a naturii: e *asimilare*, prin amestecare directă de sânge. Dacă ne gândim acum la genealogia națiunilor, ne apare clar, că aceasta e o apariție generală. Cu ochianul istoriei descoperim deci icoana, pe care ne-o prezintă acum America, într'un period de mai nainte și în Europa. Înainte cu o mie de ani, ori poate că e și mai mult de atunci, n'au existat englezi. Pe insulele britanice se aflau seminții cheltice, amestecate cu de cele germane, scandinave și cu rămășițe de romani invadați, la cari s'au alăturat în curând și elemente de pe uscat, din Normandia. Toate aceste materii de popoare, cari poate și între ele vor fi fost foarte amestecate, s'au contopit cu timpul în tipul masiv, solid, pe care-l vedem acum pe insulă, și numai scrătătorul limbei și al moravurilor mai poate să recunoască, opintindu-și bine ochii, materiile fundamentale.

Aici deci s'a ivit de mult sfârșitul procedurii, care în Statele Unite americane acuma s'a început.

Dar scenăria de pe pământul american e foarte interesantă, chiar și în urma faptului, că aici e vorba de prefacerea unei națiuni existente, în o națiune nouă. Pentru a doua oară, în curs de câteva secole, asistăm America la nașterea unei națiuni, întâmplându-se cea dintâi atunci, când englezii emigrați din patria lor, prin așezarea pe pământ strein și sub forța unei culturi nouă și a unor misiuni și probleme nouă culturale, s'au prefăcut în anglo-americani.

(Va urma).

REVISTĂ POLITICĂ.

Franta. Criză parțială de guvern se vestește din Paris. Unul dintre membrii cabinetului Ribot, ministrul de interne *Malvy*, care dela începutul războiului face parte din guvern, și-a dat demisia din post. *Malvy* este unul dintre politicienii cu vază ai Franței. Stă în fruntea unui grup important al radicalilor. În vremea din urmă naționalistii l-au învinovățit, că face propagandă secretă pentru pace. *Malvy* este un adversar pronunțat al prezidentului Poincaré, și se zice, că ar avea la îndemână documente dintre cele mai compromițătoare pentru politica lui Poincaré.

Cerere de grabnic ajutor.

Întreaga presă franceză este preocupată de chestiunea intervenției japoneze. Cercurile politice parisiene vorbesc iarăși de cedarea Indochinei, pe seama Japoniei, în schimbul ajutorului militar. Ziarele franceze cer, ca Japonia să sară fără amânare în ajutorul Rusiei, sau să trimită trupe în Asia mică împotriva turcilor. Rusia, după părerea presei numite, va permite fără greutate, ca Japonia să cucerească Asia nordică, Mandșuria și Mongolia.

Rusia. Momentele sensaționale în procesul dela Petrograd, pornit în contra fostului ministru de război, *Suhomlinov*, sunt desvelirile făcute de *Ianuskevici*. Ascultat ca martor, generalul *Ianuskevici*, fostul șef al statului major, a recunoscut următoarele: La sfârșitul lui Iunie 1914, după ce s'a dat ordinul de mobilizare a armatei rusești, împăratul *Wilhelm*, în telegrama sa cătră țar, declară pe cuvânt de onoare, că Germania nu se amestecă în război, dacă țarul revocă ordinul de mobilizare. În aceeași noapte domnitorul Rusiei a ordonat prin telefon șefului de ștab să se revoace mobilizarea. Șeful însă, în înțelegere cu ministrul de război *Suhomlinov* și cu ministrul de externe *Sasanov*, de o parte nu s'au supus poruncii țarului, de altă parte au mărturisit stăpânului lor un neadevăr, zicându-i că nu se urmează, decât o mobilizare parțială; — în realitate mobilizarea generală se făcea cu zor în toată împărăția. Țarul, în cele din urmă, a fost pus în fața unui fapt împlinit, din partea partidului războinic al Rusiei. Mobilizarea generală, — și prin urmare războiul actual, — s'a pornit

FOIȘOARA.

Din toată lumea.

— Cercetări asupra Vechiului Testament. — Muzica și rușii. — Cel mai bătrân arbore. — Soldații și fumatul.

Academia de științe din Göttingen primește în fiecare an o subvenție dela parlamentul Germaniei, în scopul să promoveze întreprinderea pentru studiul Septuagintei.

Este vorba de-a alcătui o ediție deplin științifică a Vechiului Testament, care — cum se știe — a fost tradus sub numele de *Septuaginta* din limba ebraică în grecește, în Alexandria, prin 72 de tălmaci, la ordinul regelui Egiptului *Ptolomeu II* (Filadelful) în veacul al treilea înainte de Cristos. Acest *Ptolomeu II*, care a domnit între anii 285 și 247 a. Cr., e fiul lui *Ptolomeu I* (306-285), însemnat ca unul dintre generaliile lui Alexandru cel Mare și ca întemeietor al celebrei biblioteci dela Alexandria, pe seama căreia urmașul său a făcut traducerea grecească a Bibliei, numite *Septuaginta*.

Întreprinderea de astăzi din Germania există din 1908. La început fusese susținută de ministeriul cultelor din Prusia și de Academiiile de științe din Berlin și Göttingen. Dela anul 1912 încoace cheltuielile întreprinderii cad în sarcina Prusiei, Bavariei și Saxoniei. Lucrările s'au continuat și în timpul războiului. Lista manuscriptelor

grecești ale Vechiului Testament este gata. S'a procedat și la colajarea manuscriptelor. Pentru atingerea acestei finte, s'au fotografat toate manuscriptele necesare la locul, unde sunt păstrate. Fotografiiile, în număr de peste 20 de mii, s'au adus la Göttingen, unde urmează să se colajoneze manuscriptele. Variantele grecești, pentru câteva cărți din Vechiul Testament, sunt adunate complet. Războiul a împiedecat publicarea acestor cărți.

La un concert simfonic din Petrograd, orchestra a executat uverturile operelor *Parsifal*, și *Tristan și Isolda*, de *Ricard Wagner*. Din publicul ascultător au răsunat câteva șuerături. Musica s'a oprit. Atunci s'a ridicat *Miliucov*, cunoscutul fruntaș politic, și adresându-se publicului a ținut o vorbire despre internaționalismul artei.

«Am luptat din toate puterile mele, — declară vorbitorul, — și mă voi lupta și mai departe în contra lăfăirii influenței germane în Rusia. Mă lupt în contra internaționalismului în politică... Se găsesc însă terene, care de fapt sunt internaționale. Și anume terenele, în care se manifestă *geniul omenesc*. Oricum trebuie să se bucure, când, în vremea războiului și a barbarei, producțiunile spiritului omenesc ne aduc aminte, că după vijelia de sânge oamenii diferitelor popoare se vor privi iarăși ca frați. *Ricard Wagner* este al omenimii întregi. Să-mi dați voie, așadar, ca în numele nostru al tuturora să exprim mulțumiri organizatorilor acestui concert, cari ni-au dat putința să gustăm operele unui com-

pozitor dintre cei mai mari, și prin aceasta să ajungem iarăși în atingere cu adevărul internaționalism».

Auditorul a aplaudat sgomotos cuvintele lui *Miliucov*.

Republica Mexicului se mândrește, că are cel mai vechi arbore în toată lumea. Este un *chiparos*, care se află în orașul *Santa Marta de Tula*, între capitala *Mexic* și *Queretaro*. Cea dintâi amintire sigură despre acest arbore o face în 1803 maele naturalist *Alexandru de Humboldt*, autorul operei *Kosmos*, despre armonia universului fizic (1769-1859). *Humboldt* a văzut chiparosul și serie, că diametrul remarcabilului arbore este de 36 de metri.

Vârsta chiparosului mexican este greu de statorit. Se socotește între 4000 și 6000 de ani. Șirul de veacuri n'au putut nimic să strice din țaria arborelui, care nu prezintă nici cel mai mic semn de perire.

S'ar putea, ca acest chiparos să fie arborele, despre care pomenesc *Ferdinand Cortez*, în memoriile sale. Vestitul căpitan spaniol *Cortez* (1485-1547), care a cucerit Mexicul în 1519, s'a odihnit cu europenii săi sub un mare chiparos în partea locului.

Nu încapă îndoială, că în zilele de astăzi se fumează mai mult, ca înainte vreme.

Fumează, cu deosebire mult, ostașii.

După părerea unui medic al statului major, *tutunul* se deosebește de alcool prin înăurirea binefăcătoare, ce o exer-

ciază asupra puterii de muncă atât la musculatură, cât și la nervi.

Pe câmpul de luptă, unde ești lipsit de masa obișnuită, trebuie să-ți iei refugiul la un mijloc, care nu numai te înviorază, ci dă de lucru organelor gustului, mirosului, vederii și mistuirii, și totodată le liniștește.

Acesta este motivul, din care tabera fumătorilor s'a sporit grozav. Se găsesc între dânsii multe persoane de acelea, care înainte de război nu puteau suferi nici mirosul tutunului.

De sine înțeles, este altă căciulă: oare fumatul este sau nu potrivit pentru scopul ce voiesc să ajungă oamenii?

Vorbind de înăurirea stricăcioasă a tutunului, trebuie să reprobăm mai întâi fumatul cu lule sau pipa. Într'însa, ne având aer destul, se formează mult oxid de cărbune. Din vârful unei țigări aprinse dispar 40 la sută din acest gaz primejdios; dar din pipă se duc abea 8 la sută, iar 92 ajung în organismul fumătorilor.

Influența păgubitoare a tutunului variază după indivizi; atârnă mult și dela deprindere.

Experiența războiului arată, că fumatul mai mult ajută, decât strică soldaților, — când nu covârșesc măsura.

Fac rău oamenii, cari rod vârfurile de țigări. În aceste vârfuri se depune o mare parte de nicotină care, dacă țigările se rod, ajunge în stomac. Obiceiul este și urât, și stricăcios sănătății.

prin amintirile trei persoane: șeful statului major Ianuskevici, cu ministrii Sasanov și Suhomlinov. Aceasta se constată destul de lămurit din mărturisirile procesului dela Petrograd.

Iarăși amânare. Comitetul de organizare a conferinței dela Stockholm a publicat următorul comunicat: În urma hotărârii consfățuirilor dintre statele antante, afacerea pașapoartelor pentru delegați nu se va rezolvi în curând. Din cauza aceasta comitetul de organizare a decis, să nu convoace conferința dela Stockholm pe ziua de 9 Septembrie. Se va satori un nou termin, care se va comunica părților interesate, îndată după întoarcerea la Stockholm a deputațiunii suiori trimise la Londra.

Nu este imposibil ca, după aceasta, să se țină în capitala suedează o conferință, la care să participe socialiștii din țările neutrale și din statele puterilor centrale, împreună cu cei din Rusia.

Răspunsul lui Wilson.

Primul răspuns dat la propunerea de pace a Papei (am publicat-o în întregime în numărul 62), e al lui Wilson, presidentul Statelor-Unite americane. În 30 August s'a prezentat la secretarul de stat al Papei din Roma ambasadorul englez, pentruca în numele guvernului american, care nu are reprezentant în vatican, să predea răspunsul subscris de secretarul de stat american Lansing și ținut în termeni foarte dușmănoși, nu față de poporul german, în luptă astăzi cu patru cincimi ale lumii, ci față de cei ce-l guvernează: față de imperialismul și militarismul german. Răspunsul american sună astfel:

Fiecare inimă, care nu e fascinată și împietrită de groaznicul război, trebuie să fie atinsă de mișcătorul apel al Sfinției Sale, Papei, de dorința și de puterea motivelor umane și nobile, cari l'au provocat. E grabnic de dorit, să apucăm calea păcii, pe care el ne-o arată cu toată măiestria capacității.

Ar fi însă nebunie, dacă am apuca-o atunci, când ea în faptă nu duce la pace. Răspunsul nostru trebuie să se bazeze pe fapte tari și pe nimic alta. Nu o simplă sistare de luptă e de dorit, ci o pace sigură și durabilă. Lupta aceasta, pe viață și pe moarte, nu e permisă să se mai întâmple încă odată. E treaba judecării treze, să ne asigurăm în contra acestei eventualități.

Sfinția Sa propune în esență aceea, ca să ne reîntoarcem la status quo ante bellum, să se facă o iertare generală, o desarmare și o înțelegere a națiunilor. pe baza principiului judecătoriei de arbitru, ca tot prin o astfel de înțelegere să se ajungă la libertatea mărilor, iar pretensiunile teritoriale ale Franței și Italiei, problema încurcată din Balcani și restaurarea Poloniei, să fie lăsate în grija unei înțelegeri împăciuitoare, așa cum va fi aceasta posibilă în noua atmosferă a unei astfel de păci, ținându-se după cuviință cont și de năzuințele populațiilor, a căror soarte politică și înrudirea de seminție e să fie considerată.

E evident, că nici o parte din aceasta problemă nu poate fi realizată, dacă la restabilirea statului quo ante nu se creează o basă solidă și mulțumitoare spre acest scop. Scopul acestui război e scutirea popoarelor libere din lume față de amenințarea unei puteri volnice militare, condusă de un guvern neresponsabil, care plănuiește în secret domnia asupra lumii, și care s'a apucat de realizarea acestui plan, fără considerare la sfintele îndatoriri contractuale și la principiile de mult existente și prețuite ale onoarei și procedurii internaționale, alegându-și timpul propriu pentru război și executându-și groaznic și la moment planul, fără a rămâne în cadrele legii și ale verității, și care a stropit un contingent mare cu sânge, nu numai de soldați, ci și cu sângele muerilor și copiilor fără vină, cu al săracilor lipsiți de ajutor, iar astăzi stă ca dușman desiluzionat, dar neînvinș, al celor patru cincimi din lume.

Puterea aceasta nu e poporul german, ci e neîndurata poruncitoare a poporului german. Nu e treaba noastră, că acel mare popor cum a ajuns sub genunchii ei, și cum s'a declarat gata să se supună domniei scopurilor ei, dar e treaba noastră, ca istoria celeilalte lumi să nu mai fie atârnată de esecirea acestei puteri.

A ne înțelege cu o astfel de putere prin o pace după propunerea Sfinției Sale, ar însemna, după cât putem noi să vedem, ca ea să-și redobândească forța și să-și reînnoască politica. S'ar face necesară crearea unei combinațiuni durabile dușmane de națiuni în contra poporului german, care li este unealtă, și ar duce acolo, că Rusia renăscută în război ar fi epusă la multe amestecări haine și la o sigură contrarevoluție, provocată de toate influențele rele, cu cari guvernul german a obicinuit lumea. Poate fi întemeiată pacea pe restabilirea puterii sale și pe cuvântul de onoare, pe care și l'ar da la legarea contractului cu caracter împăciuitoare și de aplanare? Bărbații responsabili de stat trebuie să recunoască acum pretutindenea, dacă nu au recunoscut cumva și mai înainte, că nici o pace nu poate fi sigură așezată pe restrângeri politice și economice, întemeiate pe acte de răzbunare și având scopul de a favoriza pe unele națiuni, iar pe altele de a le păgubi și stângeni.

Poporul lui american i s'a făcut nedreptate insuportabilă din partea guvernului imperial german. Dar nu vrea se aplice represalii în contra poporului german, care însuși a suferit mult în războiul acesta, purtat nu după voința sa. Americanii cred, că pacea trebuie să fie clădită pe drepturile popoarelor, nu pe drepturile guvernelor, pe drepturile popoarelor, fie mari sau mici, slabe ori puternice, pe drepturile lor egale la libertate și la asigurarea stăpânirii de sine, precum și pe participarea, sub condițiuni favorabile, la toate posibilitățile economice oferite de lume, inclusive, firește, poporul german, dacă recunoaște egala îndreptățire și nu întreabă de domnie.

Peatra de examinare a oricărui plan de pace e deci următoarea: se bazează el pe buna credință a tuturor popoarelor participante, sau numai pe vorbele unui guvern sgărcit și intrigant deoparte și pe o grupare de popoare libere de altă parte? Aceasta e peatra de examinare, care duce la sămburele chestiei și care poate să fie aplicată.

Părerile pe cari le au Statele Unite în războiul acesta sunt cunoscute lumii întregi și fiecărui popor, accesibil pentru adevăr. Nu au trebuință să fie de nou repetate. Noi credem, că nedreptatea insuportabilă, creată în război prin puterea nebună și brutală a guvernului german, trebuie să primească satisfacție, nu în contul suveranității unui popor, ci din contră, prin afirmarea suveranității atât a popoarelor slabe, cât și a celor tari.

O păgubire ca pedeapsă, o împărțire de imperii și proclamarea de principii egoiste de escludere economică ținem de neducătoare la scop, de mai mult rea decât nefolositoare, și neacomodată să formeze baza vreunei păci, înainte de toate a unei păci durabile. Aceasta trebuie să fie pusă pe dreptate, echitate și pe drepturile comune ale omenei.

Noi vorba actualilor stăpânitori ai Germaniei nu o putem accepta ca garanță pentru ceva, ce ar trebui să fie durabil, dacă nu e sprijinită de dovada exprimării voinței și intențiunii poporului german însuși, așa, ca celelalte popoare ale lumii se fie justificate dacă o acceptază. Fără o astfel de garanță nu se poate lega nici un popor de contracte secrete de înțelegere, de vreo învoeală referitoare la desarmare, de convenții despre juriile arbitrale în locul puterii, despre regularea de teritorii și restaurarea națiunilor mici, dacă acestea ar fi legate de guvernul german. Trebuie se primim dovezi nouă despre intențiunile popoarelor mari ale puterilor centrale. De Dumnezeu, să fie date cât mai curând și astfel, ca ele se restabilească încrederea tuturor popoarelor în buna credință a națiunilor și în posibilitatea legării unei păci contractuale.

Robert Lansing.
secretar de stat.

Războiul.

3 Septembrie n.

Frontul dela *ost*. Rușii și românii au atacat zadarnic de repețiteori la nord vest dela Focșani și la sud dela Ocna Armata principelui Leopold de Bavaria a trecut râul Duna, în ziua de 1 Septembrie, după o pregătire îngrijită și puternică de artilerie. Rușii s'au retras, iar unde s'au opus, au fost respinși. Mișcările trupelor germane se fac conform planului. Dușmanul sub presiunea înaintării lor și-a părăsit pozițiile, incendiind satele. Intre Susita și Putna atacurile mari rusești și românești le-a respins armata Arhiducelui Iosf și a făcut 200 de prizonieri. Numărul prizonierilor făcuți aci, cu începere din 28 August, se urcă la 1650, cu 20 ofițeri. Prada face: 60 tunuri și 60 mitrailere. În Macedonia au atacat francezii la Monastir, sârbii în alt loc, dar au fost

bătuți și unii și alții. Frontul *italian*. Pe muntele San-Gabrielle trupele noastre au sevărit în zorile zilei întreprinderi de contraatacuri, cari s'au terminat în mod favorabil. La amiază și seara a atacat apoi dușmanul fără succes. Pe celelalte locuri încă au fost zadarnice atacurile dușmane. Aviatorii italieni au aruncat bombe asupra mai multor localități din Istria, aflătoare pe malul mării. Mai multe aeroplane italiene, cari veneau spre Triest, au fost luate la goană și alungate de aviatorii noștri. Frontul dela *vest*. Pe vreme viforoasă și ploioasă luptele de artilerie au fost în unele sectoare din Flandria destul de vehemente, pe celelalte locuri însă reduse.

4 Septembrie n.

Frontul dela *ost*. La nordvest dela Focșani două atacuri ale rușilor și românilor s'au prăbușit. La nordost dela Cernăuț trupele noastre în încăerări îndârjite au ocupat o înălțime puternic întărită. Trupe germane au luat cu asalt orașul Riga. Rușii s'au retras în disordine. Au pierdut mai multe mii de prizonieri și 150 de tunuri. În Macedonia trupele dușmane nu au atacat.

Frontul *italian*. Eri nu au fost lupte mai mari de infanterie. În cursul nopții am respins înaintările dușmane la Kol și la Madoni. De azi dimineața trupele noastre se află de nou în lupte înverșunate pe muntele San Gabrielle. Aviatorii dușmani au atacat orașul Triest.

Frontul dela *vest*. În Flandria lupta a fost foarte vehementă între Langemark și Warneton, iar pe la Ypern mai domoală. Noaptea dușmanul a atacat la nordost dela Lens și a intrat în pozițiile germane, dar cu contraofensivă a fost scos din ele. Asemenea au fost scoși și francezii dintr-o groapă, golită de germani. La Verdun focul a fost foarte vehement.

NOUTĂȚI.

Fidanțare. Ziarele vestesc, că fostul prim-ministru, contele Moritz Esterházy s'a fidanțat cu fiica marelui de curte, prințul *Hohenlohe*. Cum se știe, una din fiicele prințului Hohenlohe este mireasa fratelui monarhului nostru, a arhiducelui Maximilian. Dacă știrea de fidanțare se adevărește, fostul ministru prezident Esterházy se va înrudi deaproape cu casa domnitoare.

Contele Tisza la front. Dela frontul rusesc a sosit o cartă poștală la Budapesta cu datul 28 August. În ea se spune, că: «Nu demult a sosit aici contele Tisza. La început voeau să-l încredințeze cu comanda unui regiment de husari, dar el, pentruca să aibă o legătură mai strânsă cu soldații din linia primă de bătae, a cerut altă împărțire. Acum e comandant de secție și *luptă aici, între noi.*»

Militarii decorați cu medalia de aur pentru vitejie. Comanda armatei, pe temeiul ordinului dat de Maiestatea Sa, a dispus ca militarii distinși cu medalia de aur pentru vitejie să fie scutiți de serviciul dela front și să se însărcineze cu instrucția recruiților, sau cu alte lucrări la cadre.

O nouă notă de pace. Foaia *Stampa* dela Turin află, că papa după primirea răspunsului dat de prezidentul Wilson, va adresa guvernelor o nouă notă în interesul păcii.

Pierderi. Din Londra se anunță zia- relor olandeze: Submarinele au scufundat din 17 Februar până acum 695 de vapoare britice, dintre care câte unul din 525 au fost mai mari de 1600 tone.

Desmințire. Ziarul *Nordd Allg. Zeitung* scrie: Din loc autorizat se dă următorul comunicat: Știrea, că Norvegia s'a supus dorinței americane de a opri exportul în Germania, este cu totul lipsită de temei.

Inscrieri la universitate. Se pot face înscrieri la universitatea din Budapesta până la 12 Septembrie, ear cu permisiunea rectorului până în 11 Octomvrie. Studenții universitari, cari fac serviciu militar, se pot înscrie numai cu învoirea primită dela autoritățile lor militare. Prelegerile se încep cu ziua de 26 Septembrie.

S'au scumpit ziaarele. Începând din 1 Septembrie 1917, toate ziaarele franceze și-au urcat prețul de abonament. Numerele singuratic se vând cu zece bani.

Gazetarii din Arad. Sindicatul gazetărilor din Arad s'a adresat proprietărilor de gazete de acolo cu rugarea, ca pe lângă urcarea cu 50 % a salarelor ziariștilor dela foile din Arad, urcare făcută în decursul

războiului, să mai urce salarele acestora încă cu 30%, și să le dea la 1 Octomvrie și câte o sumă mai mare pentru procurarea celor necesare pentru eamnă, fără îndatorirea de a restitui aceasta sumă. Proprietarii de gazete au acceptat cererea ce li s'a adresat și astfel gazetarii din Arad au acum plată cu 80% mai mare, decum aveau înainte de război, plus suma dată pentru procurarea celor trebuincioase pentru eamnă.

Dări nouă. Ministrul de finanțe, Dr. Gratz, pregătește câteva proiecte de lege pentru dări nouă în Ungaria. Se va introduce darea de carteluri; se vor spori taxele de scutire militară și darea după câștigul din război. Se mai plănuiesc diferite măsuri, cari au în vedere îmbunătățirea valutei.

Prima armată americană. Presa din America dă de știre, că recruții primei armate americane, în număr de 825 de mii, se vor prezenta la arme în 8 Septembrie. Ofițerii lor se compun parte din americani, parte din francezi, englezi și italieni. Se dă cu socoteală, că primul contingent de trupe americane are să sosească în Franța pe la începutul lui Octomvrie.

Femeile în serviciul statului. Guvernul provizor al Rusiei a publicat ordonanța, prin care se deschid pentru femei toate ramurile serviciului de stat în aceleași condiții ca pentru bărbați.

Cvartir și cost în Brașov pentru 2-3 elevi din gimnaziu, reale sau comerciale, oferă R. Oancea, Brașov, Strada Căpitanului 20.

Sistarea zilelor fără carne. În lipsa nutretului de vite, se plănuiește sistarea zilelor fără carne. Se așteaptă totodată scăderea prețurilor cărnii. Este vorba însă, ca în loc de o zi fără unsoare, să se introducă pe săptămână două zile.

Mișcare antirevoluționară. Știri dela Petrograd spun, că pe vremea întrunirii conferinței dela Moscova, autoritățile de acolo au dat de urma unei conjurațiuni antirevoluționare. Conducătorii mișcării ar fi mai mulți fruntași politici.

Exilare? Din Amsterdam se anunță: Guvernul provizor rusesc a adus la cunoștință tuturor membrilor familiei Romanov să fie pregătiți la aceea, că adunarea constituantă are să-i exileze pe toți de pe pământul rusesc.

Redactor arestat. Din Madrid se scrie, că șefredactorul revistei «Espana», cu numele Luis Araguistain, a fost arestat și pus sub cercetare, fiindcă a împărțit în țară o foaie antantistă, intitulată «Parlamentario», astfel, că o trimitea la adrese cunoscute în pachete închise postale. Din arest a făcut încercare să fugă. Toate pregătirile erau făcute, pentruca să treacă în Portugalia, dar planul a fost descoperit la timp și fuga împedecată. Acum șefredactorul revistei «Espana», amică Franței, e pus sub pază severă.

Bătăia reîntrodusă. Ziarul *Pester Lloyd* află din Stockholm, și anume din cuprinsul unei epistole scrise de un soldat rus, că bătaia corporală s'a introdus din nou în armata Rusiei.

Rămășag dobândit. Un transport de prizonieri italieni a sosit zilele acestea la Triest. Intre dânsii se găsea un sublocotenent, despre care se spunea, că s'a predat cu toți oamenii ce-i mai avea. Ofițerul italian povestește, cum a căzut în captivitate, zicând următoarele: «Lucrul s'a întâmplat așa, că m'am rămasit cu mai mulți camarazi, pe o mie de lire cu fiecare, și li-am zis că în timp de-o lună am să fiu cu trupa mea în *Triest*. Ei au primit rămășagul, fără să mă întrebe, cum. Astăzi iată-mă în Triest! Am câștigat rămășagul»..

Teatru cinematograf. La *Apollo Bioscop* se dau interesante reprezentații în fiecare zi. Și anume: în zile de lucru la orele 6 $\frac{1}{2}$ și 8 $\frac{1}{2}$ seara; în zile de Dumineci și sărbători la orele 4, 6 $\frac{1}{2}$ și 8 $\frac{1}{2}$ seara. *Apollo Bioscop* se află în Casa Societății (Gesellschaftshaus) din Strada Schewis Nr 1. — Programa de Miercuri în 5 Septembrie, *Fata străină*, mare dramă socială. Joi și Vineri, în 6 și 7 Septembrie, *Belgradul sârbesc după un an și jumătate de ocupare austro ungară*, tablou de actualitate. Piese de întregire ca de obicei.

Nr. 348/1917 prot.

(167) 2—3

Concurs.

Pe baza ordinului consistorial din 27 Iunie a. c. Nr. 3945 Bis., pentru întregirea parohiei de Cl. III. Săsăuș, în protopresbiteratul Agnitei, se publică din nou concurs, cu termen de 30 de zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererele de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul sus indicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezinte în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica din parohie spre a cânta și predica, eventual a și celebra.

Agnita, în 26 Iulie 1917.

Cu știrea comitetului parohial concurent.

Ioachim Muntean,
protopop.

Nr. 422/1917.

(161) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din parohia gr.-or. română Sânta-Măria, protopresbiteratul Ungurașului, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Salarul împreună cu acest post e 600 coroane dela popor și 600 coroane din ajutorul de stat a cărui liquidare se va cere după alegerea învățătorului, cvartir și folosirea grădinei de 1/4 jugăr.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și prezenta cererile de concurs în termenul deschis la oficiul protopresbiter al tractului Unguraș, a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Fizeș-Sânpetru, 10/23 August 1917.

Oficiul protopresbiter al ort. român al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca,
protopresbiter.

Nr. 426/1917.

(160) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Rachiș din protopresbiteratul Ungurașului în urma rezoluțiunii Preaveneratului Consistor arhidiecezan din 27 Iulie 1917 Nr. 4957 Bis. se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. cu condițiunile cuprinse în protocolul parohial din ședința ținută în 27 Maiu 1917, cari condiții se pot vedea în protocol ce se află la oficiul protopresbiter al.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiter al în termenul deschis și a se prezenta poporului în vre-o Duminecă sau sârbătoare cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în biserica spre a cânta, predica, eventual a servi.

Fizeș-Sânpetru, 9/22 August 1917.

Oficiul protopresbiter al ort. român al tractului Unguraș, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Pavel Roșca,
protopresbiter.

Nr. 430/1917. (162)

3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din parohiile gr.-or. române mai jos însemnate din protopresbiteratul Ungurașului se scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

1. **Cubleșul român**, cu salariu de 170 cor. dela popor, iar restul din ajutorul de stat ce se va cere după alegerea făcută pe baza documentelor alesului învățător, cvartir în edificiul școlii și folosirea grădinei de 1/4 jugăr.

2. **Dânc**, cu salariu de 330 cor. dela popor, 300 cor. ajutor dela Preaveneratul Consistor arhidiecezan și restul din ajutorul de stat, ce se va cere după alegere, cvartir în edificiul școlii și grădina de 1/4 jugăr, sau în locul ei bani.

3. **Tămașă**, cu salariu anual de 300 cor. dela popor, iar restul din ajutorul de stat

ce se va cere după alegerea învățătorului, cvartir în edificiul școlii și folosirea grădinei școlii în mărime de 940 orgii. Pentru ajutorul de stat parohia nu garantează.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi învățătoresci au a-și prezenta cererile de concurs în termenul indicat la oficiul protopresbiter al Ungurașului, a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserica spre a cânta și a-și arăta dexteritatea în tipic, având a îndeplini ei postul de cantor cei aleși în parohiile Cubleșul român și Dânc, și a face cunoștință cu poporul.

Fizeș-Sânpetru, 10/23 August 1917.

Oficiul protopresbiter al ort. român al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca,
protopresbiter.

Se primesc îndată:

2 crepători de lemne

în fabrica de lăzi din Piața gării (Bahnhofplatz) Nr. 4. Plata pe zi 10—15 coroane. — Tot acolo se mai primesc măsari și tăetori cu fereastră; plata pe zi: 13—15 coroane.

Aduc la cunoștință Onoratelor familii din Sibiu și jur că mi-am deschis

Atelier de croitorie

pentru dame, băieți și fete de școală și confecționez tot felul de îmbrăcăminte, începând dela albituri până la paltoane de iarnă. — Cos și plapome. — Dau ore din desenul de croit pentru îmbrăcăminte de dame. Cursul se începe la 15 Septembrie st. n. și durează 8 săptămâni. Taxa e 70 cor. Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin, semnez cu stimă:

Aneta Rusu
Sibiu, Str. Oenil Nr. 11.
(Burgergasse).

2—3 (165)

Pentru economi!

Mămind atelierul meu de reparat mașini agricole și motoare, aduc la cunoștință Onor. proprietari de mașini și unelte agricole că pot primi să fac ori ce ar fi din ele rupte sau stricate, reparându-le bine, în preț convenabil în timpul cel mai scurt. Am și uleiuri de uns mașini. Nu uitați a mă cerceta în Sibiu — Nagyszeben, (lângă ulița brânzii)

Karl F. Wultschner,
3—3 (163) Rosmaringasse Nr. 13.

IOAN I. KEIL, Sibiu,

comisionar al «Societății pe acții pentru cumpărarea de produse în război», cumpără cu prețurile cele mai urcate

tot felul de bucate

cu vagonul, sau în cantități mai mici, dela orice stațiune a căilor ferate din întreaga țară, și caută ca mijlocitori reprezentanți de încredere, pe lângă proviziuni corăspunzătoare. (126) 11—12

Se primește îndată un **morar harnic** la o moară cu două pietri într-o comună mare. Aceașă moară se dă și în arândă.

1—1 (168)

300 blănuri de cojoc, toate laolaltă sau cu bucata, se află de vânzare cu prețuri moderate în Sibiu, str. Măcelarilor 3. — Lövy.

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștință poporului din țara noastră și în special comercianților români, că cu 10 Septembrie a. c. am deschis în orașul Sibiu—Nagyszeben, Piața mică Nr. 13

Prăvălie de mărfuri mixte,

și ceva mai târziu și un birou de agenție și comision. Localul de prăvălie e situat în locul cel mai cercetat al pieții. Zelul de muncă precum și vastele experiențe comerciale, câștigate în decurs de 40 ani, mă îndreptătesc a spera, că și în aceste timpuri grele întreprinderea mea va fi folositoare nu numai pentru mine, ci și pentru onorata mea clientelă. Tot odată întreb respectuos: cari din instituțiile noastre financiare, sau persoane private ar fi aplicate a-mi da 15,000 coroane pe lângă cesiunea unei pretensiuni intabulate pe termenul de un an sau 6 luni cu interese de 6%? —

Am 3 locuri în opidul Blaj, 2 dintre ele cu intravilan pentru casă de zidit, la olată 3 jugăre de 200 m. □, pe cari vreau să le vând cu 20,000 coroane. —

Caut și un asociat, care poate să fie om particular, cu un capital egal cu al meu, plasat de 25,000 coroane; dar cer ca respectivul să fie o persoană deplin onorabilă și bine reputată, întrucâva pricepătoare în afaceri comerciale, așa ca în absența mea, când voi fi dus în afaceri comerciale, să mă poată înlocui întru toate. Doritorii să binevoiască a mi se adresa deadreptul.

Aurel Popescu comerciant,
(163) 2—3 Sibiu—Nagyszeben.

A apărut și se află de vânzare la : : : Librăria Arhidiecezană : : :

„Biblioteca Bancilor Române“
Nr. 21—22.

Curs elementar

de
Stenografie românească
după
sistemul stenotachigrafic

de
Vasile Vlaicu,
matematicul „Băncii gen. de asigurare“, Sibiu.

Prețul 2 coroane, plus 10 fil. porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria : Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de
Aurel Popoviciu,
duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decusul din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de
Mihai Păcățian,
protopresbiter
și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreian“. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini. Cavalierism și Donchigotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adevărată. Inclinările și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește oa să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu **220 coroane**.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană din Sibiu-Nagyszeben**.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

În „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulățiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voiesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Bareianu —60

Nr. 4. Ioan Lupean: Buceavna n'a învățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale —60

Se pot procura dela **Librăria arhidiecezană, Sibiu**.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**:

Frumoasa din Nor

și alte povești

de

E. Hodoș.

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.